

# LAPIN KULLANKAIVAJAIN LIITTO Ry

## Toimintakertomus vuodelta 2011

### Yleistä

Liiton toiminnan kehittämisessä on noudatettu tavoiteohjelmaa 2007 – 2011 sekä toimintasuunnitelmaa vuodelle 2011. Tavoiteohjelma on tullut suunnittelukautensa loppuun, ja liitolle on laadittu uusi, 3-vuotista puheenjohtajakautta noudatteleva tavoiteohjelma 2012 – 2014.

Edellisvuosien tapaan julkistetut suuret hippulöydöt loivat positiivista julkisuutta ja nostivat yleistä mielenkiintoa kullankaivua kohtaan. Ilahduttavana uutisena kuului kentältä huhuja kullantuotannon tehostumisesta useilla vanhan kulta-alueen pienen ja keskisuuren mittakaavan koneellisen kullanhuuhdonnan alueilla.

### Edunvalvonta

Kaivoslakiprosessi piti kullankaivun agendalla ja median suuren huomion kohteena. Huuhdontakultaan perustuvien kaivospiirien kohtalo ja sen myötä ammattimaisen kullankaivun jatkuvuus Lemmenjoen perinteisillä kultamailla nousi 12 vuotta valmistellun kaivoslain merkittävimmäksi kiistakapulaksi eduskunnassa.

Liiton hallitus pyrki edunvalvontatoimikunnan koordinoimana vaikuttamaan poliittisten päätöksentekijöiden asenteisiin ammattimaisen kullankaivun ja kultaperinteen jatkuvuudelle myönteiseen suuntaan. Tässä työssä käytettiin hyväksi olemassa olevia kontakteja poliittisiin päätöksentekijöihin, ja pyrittiin luomaan uusia. Huuhdontakullan kaivu saikin suuren huomion hallituksen kaivoslakiesityksen käsittelyssä.

Lopulta liki farssimaisten vaiheiden jälkeen eduskunta päätyi hyväksymään hallituksen esityksen mukaisen uuden kaivoslain, joka mm. lakkauttaa huuhdontakultaan perustuvat kaivospiirit kahdeksan vuoden siirtymäkauden jälkeen.

Puheenjohtaja Jouko Korhonen esitti kaivoslain asetusta valmistelleelle työ- ja elinkeinoministeriön työryhmälle liiton näkemyksiä kahdenkeskisessä videoneuvottelussa. Myöhemmin asetustyöryhmän kokouksissa liittoa edusti edunvalvontapäällikkö Antti Peronius.

Edunvalvontapäällikkö Antti Peronius ja toiminnanjohtaja Kai J. Rantanen kävivät Inarin kunnan teknisen toimen kanssa käytyjen neuvottelujen pohjalta keskustelemassa Lapin ely-keskuksessa kullankaivuun liittyvän rakennusluvituksen selkeyttämiseksi liiton esityksen pohjalta.

Liiton yhdessä 6 muun valittajan kanssa tekemä KHO-valitus Rovaniemen hallinto-oikeuden päätöksestä koskien em. tahojen Lemmenjoen hoito- ja käyttösuunnitelman pohjalta annetusta järjestyssäännöstä tehtyä valitusta hylättiin Korkeimmassa Hallinto-oikeudessa.

Hammastunturin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelman päivitysprosessissa liiton edustajana yhteistyöryhmässä oli nimettynä Jouni Patokallio, ja tämän etelään muuton jälkeen Antti Peronius.

Perinteisiin viranomaiskatselmuksiin eri kaivualueilla ei liitolle tullut kutsua, tai sitten niitä ei järjestetty.

Myöskään kansainvälistä Geopark-hanketta valmistelleeseen, Tankavaarassa järjestettyyn Kultasymposiumiin ei kutsuttu liiton edustajaa, joka kuitenkin symposiumiin osallistui.

Koska uuteen kaivoslakiin on kirjattu pykälät toiminnan alasajon kattavien vakuusmaksujen määräämisestä rautettaville kaivospiireille, päätettiin aloittaa aikanaan haudatun vakuusrahastohankkeen uudelleenkehittämissä.

Hyvä kullanhuhdontatapa-projekti eteni suunnitellulla tavalla. Tavoitteena on koota eri viranomaismääräyksistä kullankaivajille selkeä ohjeistus.

Liitto vastusti pelastushelikopteri Aslakin siirtoa Sodankylästä etelään Rovaniemelle, sekä Lemmenjoen asiamiespostin lakkauttamista.

## Jäsenistö

Liiton jäsenmäärä on ollut edelleen kasvussa. Kasvu on kuitenkin taittunut jo aiempien vuosien aikana. Uutena ilmiönä jäsenistöön ovat tulleet ns. käypäläisjäsenet, jotka liittyvät jäseniksi käydäkseen liiton valtauksilla toteamassa että kullankaivu ei sovi vartalolle tai psyykelle.

	2011	2010	Muutos
Varsinaiset jäsenet	363	353	10
<u>Kannattajajäsenet</u>	<u>2943</u>	<u>2799</u>	<u>144</u>
Yhteensä	3306	3152	154
Kunniajäseniä	13	11	2

Liiton rahastonhoitaja on hoitanut jäsenrekisterin ylläpidon ja jäsenmaksuseurannan liiton toimistolla.

Pyrkimällä vaikuttamaan yhteiskunnalliseen mielipiteen muodostamiseen, jakamalla asiallista informaatiota ja liiton jäsenyyden kautta tarjottujen jäsenetujensa kautta aloituskynnystä madaltamalla on haluttu taata kaikille kullankaivuperinteestä ja –ammattista kiinnostuneille ihmisille mahdollisuus löytää oma polkunsä kultamaille myös tulevaisuudessa.

Liiton jäsenistön vapaassa käytössä olleet valtaukset olivat erittäin suosittuja ja kaivutoiminta alueilla oli aktiivista ja pääosin asiallista.

Alueilla toimi yhteensä yli 600 yhdistyksen jäsentä.

Liiton hallinnassa ovat olleet Ivalojoen-Laanilan alueella valtaukset Elsaajalla, Palsinojalla, Pikku Piispanojalla ja Lato-ajalla, valtaus Lauttaajalla Sodankylän kunnan puolella sekä valtaukset Lemmenjoen Kotaojalla ja Karuojalla.

Lisäksi liitto omistaa 'Isolan kaivos'-kaivospiirin Lemmenjoen Miessijoella.

Valtauksista suosituin oli Elsa-Palsinojan kahden valtauksen kompleksi. Alueelta saatiin useita karkeita kultahippuja.

'Isolan kaivokselle' on myönnetty vuokratuokuvuoikeus hakemuksien perusteella.

## Tiedottaminen ja suhdetoiminta

Liiton edustajat kävivät tervehtimässä uutta kaivosviranomaista Tukesin tupaantuliaisissa Rovaniemellä. Samalla esitettiin uudelle viranomaiselle kutsu tulla tutustumaan aktiivikullankaivuun Lemmenjoelle kaivukaudella 2012.

Rovaniemellä vierailleelle Yhdysvaltain suurlähettiläälle Bruce Oreckille, joka on tunnettu harrastajamineralogi, käytiin liiton toimesta lahjoittamassa ”I Dig Golg”-aloituspakkaus ja kultahippu.

Vuotson Lismajoelle koneellista kullankaivua varten haetun ympäristöluvan synnyttämän mediakohun vuoksi liitto järjesti paikallisille ja asiasta kiinnostuneille tiedotustilaisuuden Vuotson Tankavaarassa. Liiton edustajina paikalla olivat puheenjohtaja Jouko Korhonen ja edunvalvontapäällikkö Antti Peronius.

Samaan aikaan kahinoitu jääkiekon MM-kisojen Suomi-ottelu ilmeisesti kiinnosti paikallisia ja median edustajia enemmän kuin tiedotustilaisuus.

Sisäinen tiedottaminen on tapahtunut pääasiassa 4 kertaa vuodessa ilmestyneen jäsenlehti ’Prospäkkärin’ välityksellä. Lehden vastaavana päätoimittajana toimi Kai J. Rantanen ja taitosta vastasi Liisa Hertell LH Viestinnästä. Painopaikkana on ollut TammerPrint.

Lehden toimitus kiittää kaikkia lehden toimittamiseen osallistuneita ja siinä avustaneita. Prospäkkärin kuluja on osin katettu ilmoitusmyynnillä.

Jäsenlehteä on käytetty eri viranomaisten tiedotuskanavana jäsenistölle sekä osaltaan myös ulkoiseen tiedottamiseen ja jäsenhankintaan.

Internetsivujen ylläpidosta ja kehittämisestä on vastannut Hannu Raja.

Puheenjohtaja Jouko Korhonen avasi kotisivuille käyttäjätoiveiden mukaisesti keskustelupalstan. Liiton internet-sivusto toimii merkittävimpana jäsenhankintakanavana ja ulkoisena tiedonjakokanavana. Lisäksi sen käyttöä jäsenistölle suunnattuna, jäsenlehteä täydentävänä viestimenä on jatkuvasti kehitetty.

Päivittäin sivustoilla on käynyt 150 henkilöä ja kuukausitasolla eri kävijöitä on ollut lähes 2500.

Liiton mediavastaavana on toiminut Jukka Kela.

## **Muu toiminta**

Liitto järjesti uuden kaivoslain voimaantulojuhlan Lapinkullan Ystävien kämpällä Iso-ojalla 1.7.2011. Paikalle tuli satakunta kullankaivajaa sekä median edustajia.

Liitto järjesti 22. – 24.1.2011 perinteisen seminaariristeilyn Tukholmaan. Kultaseminaarin pääteemana pohdiskeltiin potentiaalisia uusia kullanhuuhdonta-alueita Lapin perinteisten kultamaiden ulkopuolelta. Seminaariin osallistui lähes 300 henkeä. Järjestelyistä vastasivat puheenjohtajana Antti Peronius ja matkanjohtajana Heli Rapakko.

Perjantain avausseminaari järjestettiin M/s Mariellan auditoriossa.

Seminaarissa myönnettiin Ukko-Median toimitusjohtaja Markku Arvelinille Vuoden kullankaivajateko-huomionosoitus. Paikallislehti Inarilaista ja Lapin Kullankaivaja-lehteä julkaisevan mediavaikuttaja Arvelinin erityisenä ansiona mainittiin laaja ja pitkäaikainen tuki kullankaivajille kaivoslain uudistamistyöhön liittyen.

Vesistön yhteistarkkailuohjelmien käytännön toteutus hoidettiin liiton organisoimana Lapin ely-keskuksen hyväksymän ohjelman mukaisesti. Ohjelma toteutettiin LKL:n, Inarin kunnan ja Metsähallituksen yhteistyönä erillisinä tarkkailuohjelmina Ivalojoen-Sotajoen ja Lemmenjoen vesistöalueilla. Näytteenoton toteutus oli liiton organisoima.

Lapin ely-keskuksen vaatimuksesta vuosiraportointi tilattiin ulkopuoliselta konsultilta Pöyry Oy:ltä.

Tarkkailuohjelmien kustannukset on laskutettu niiltä ympäristölupavelvollisilta, joiden toimintaan tarkkailu on kohdistunut.

Liitto järjesti Kullankaivajain mestaruuskisat 15. – 17.7.2011 Ivalo River Campingilla, Kerttuojalla. Kisapäällikkönä toimi Esko Orava. Tärkeänä edellytyksenä kisojen onnistumiselle oli aktiivinen talkoolaisjoukko.

Kisojen yhteydessä järjestettiin keskustelu- ja infotilaisuus liiton jäsenille.

Liiton pikkujoulut vietettiin 9.12.2011 Hotelli Holiday Inn Oulu'ssa. Pikkujoulujen yhteydessä järjestettiin LKL:n kaivosekskursio Laivan kultakaivokselle Raahen Laivakankaalle 8.12.2010. Pikkujouluihin osallistui yli 100 jäsentä.

Liitto osallistui PR- ja jäsenhankintamielessä erämessuille Oulussa ja Kolilla, sekä Käden taitomessuille Helsingissä yhdessä SJHY:n kanssa.

## **Hallinto**

Liiton hallituksen puheenjohtajana toimi Jouko Korhonen.

Varapuheenjohtajana toimi Hannu Viranto. Hallituksen muina jäseninä toimivat eri vastuualueisiin painottuen: Kai J. Rantanen, sihteeri ja rahastonhoitaja; Mika Telilä, kiinteä omaisuus ja kalusto; Jukka Kela, media- ja PR-toiminta sekä jäsenhankinta; Esko Orava, kilpailu- sekä muun toiminnan kehittäminen ja Jouni Patokallio, Ivalojoen / Laanilan kultaa-alue ja kiinteistöt ja kalusto.

Vuosikokous pidettiin 26.3.2011 Siidan auditoriossa, Inarin kirkonkylällä.

Kokoukseen osallistui 34 jäsentä.

Hallitus piti 12 kokousta, ja käsitteli ja valmisteli asioita aktiivisesti sähköisellä foorumilla

Liiton osa-aikaisena toiminnanjohtajana työskenteli 1.1. – 15.6.2011 sekä 15.9. – 31.12.2011 Kai J. Rantanen yhdistyksen jäsenasioita ja muita arkirutiineja pyörittäen.

Kauko Matilainen oli palkattuna osa-aikaisena toiminnanjohtajana aktiivikaivukaudella ajalla 16.6. – 15.8.2011. Toiminnanjohtaja Matilainen kulki aktiivisesti eri kulta-alueilla – erityisesti liiton jäsenvaltauksilla – ja antoi kullanhuhdontaopastusta uusille jäsenille liiton uudella jäsenvaltauksella ”Petronellan pysäkki” Purnumukan tienhaarassa.

Matilainen toimi myös liiton Ivalon vaskauskisojen organisaatiossa.

Ajalla 16.8. – 14.9.2011 liitolla ei ollut palkattua työntekijää.

Toimintakaudella toimivat edellisinä toimintakausina perustetut toimikunnat. Uusia toimikuntia ei perustettu.

Edunvalvontatoimikuntaan kuuluivat Antti Peronius, Leila Kostiainen, Jouni Pihlaja, Jussi T. Vuorela ja Kari Merenluoto.

Kilpailutoimikunnassa toimivat Esko Orava, Jouni Patokallio ja Antti Peronius.

Pirjo Muotkajärvi toimi historiatoimikunnan puheenjohtajana. Hänen lisäksi toimikuntaan kuuluivat Seppo J. Partanen, Pentti Karhunen ja Veli-Pekka Jarva.

Lisäksi liitolla on ollut nimettyinä seuraavat toimikunnat:

- tiedotustoimikunta; Kai J. Rantanen ja Antti Peronius
- risteilytoimikunta; Antti Peronius ja Heli Rapakko

## **Huomionosoitukset ja lahjoitukset**

Pyrkyreitten palstan hoidosta on huolehdittu tekemällä sopimus Ivalon Taimituvan kanssa. Poisnukkuneita kultamiehiä on lisäksi muistettu mahdollisuuksien mukaan, ja Pyrkyreitten palstalle on sytytetty kynttilät itsenäisyyspäivänä ja jouluna.

Liitto lahjoitti jäsenmaksukultaa perinteisiin kohteisiin Kultapullo-hiihtokisoihin, Vaskoolihihtoon, perinteisesti tuettuihin kultakisoihin sekä jäsenhankinta- ja PR-tarkoituksiin. Liiton historiikkia, Elinkautiset-korttipakkoja sekä PR-tarkoituksiin hankittuja Heli Rapakon CD-levyjä on lahjoitettu yhteistyötahoille myönteisen kultamieshengen luomiseksi.

### **Kiinteä omaisuus**

Liiton talous on ollut hyvässä kunnossa. Yhdistyksellä ei ole varsinaisia velkoja eikä vastuita. Muun toiminnan kuluja on osa-alueesta riippuen rahoitettu joko kokonaisuudessaan tai osin ulkopuolisella rahoituksella, joka on kerätty joko toiminnanharjoittajilta tai mainostajilta. Lisäksi jäsenmaksujen yhteydessä on saatu jäsenistöltä kohdennettua vapaaehtoista jäsenmaksukolehtia, joka on käytetty sen toiminnan osa-alueen kehittämiseen, johon jäsenistö on tahtonut sen kohdentaa. Tarkemmat luvut näkyvät tuloslaskelmassa ja taseessa.

Liitto omistaa Inarin kirkonkylässä jalasmökin, Lemmenjoen huoltolanssilla taukotuvan, Morgamin Kultahaminassa autiotupa-varastorakennuksen, Morgamin Kultalassa niliaitan, Martiniiskonpalon lentotoimipaikalla taukotuvan ja yhdessä Ilmailulaitoksen kanssa Jäkäläpään lentotoimipaikalla taukotuvan, kaksi saunaa Elsa-ojan-Palsinojan valtauksilla sekä saunan Lauttaojalla. Liiton omaisuuden kunto ja arvo on pyritty pitämään turvattuina. Liitto omistaa Kiinteistö Oy Kultakodin osakkeita 164 kpl. Tämä on 98,8 % kiinteistöosakeyhtiön koko osakekannasta.

Liiton yhtiökokousedustajina Kiinteistö Oy Kultakodin kokouksissa ovat toimineet Martti Rapeli, Jouko Korhonen ja Jouni Patokallio. Kultakodin kiinteistön ja tontin kuntoa ja arvoa on ylläpidetty normaalein kiinteistöhoitotoimin kiinteistöosakeyhtiön toimesta. Liitolla on ollut vuokrattuna huoneisto Kultakodista toimitilana ja arkistohuoneena.

Välivarastointialueet Áivihjärvellä ja Härkäselässä ovat olleet liiton jäsenten käytössä huolto- ja välivarastointitarkoituksessa.